

ukraine/politics/1575160-korrespondentpada yushchaya-bashnya-uroven-doveriya-k-gosinstitutam-ukrainy-opustilsya-dokriticheskoy-otme.

5. Павленко С. О. Международное законодательство по борьбе с коррупцией: проблемы его применения в Украине. Право и политика: науч.-метод. журн. Кыргызская Республика. 2013. № 2. С. 193-198.

6. Чепелюк В. Международно-правовое сотрудничество в противодействии взяточничеству. Проекты ВОО «Успешная Украина». Опыт зарубежных стран в борьбе с коррупцией 2012 г. URL: <http://anticorruption.in.ua/anticorruption/anticorruption/news/our/2324.html>.

7. Дидик С.Є. Кримінально-правові засади протидії хабарництву суддів: зарубіжний досвід. Правове регулювання суспільних відносин в умовах демократизації Української держави: Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2012 р.; Укладачі: Б. В. Новіков, Т. О. Чепульченко, І. П. Голосніченко, В. Ю. Пряміцин. К.: НТУУ «КПІ», 2012. С. 170-172.

8. Іванюк В. Г. Адміністративна відповідальність суддів за правопорушення, пов'язані з корупцією: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2016. 20 с.

*Середюк Віталій Юрійович, заступник
голови ГС «Центр запобігання та
протидії корупції», кандидат
юридичних наук*

АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Суворе дотримання та виконання законів є загальним принципом сучасної кримінально-правової політики України. Протидія злочинності, зокрема злочинам у сфері службової діяльності правоохоронних органів, в яких присутня корупційна складова, у сучасних умовах розглядається як один із пріоритетних напрямів внутрішньої політики України, що спрямована на захист прав, свобод та законних інтересів громадян. Злочини, що вчиняють працівники Національної поліції України, вкрай негативно впливають на результати боротьби зі злочинністю й, відповідно, породжують недовіру до системи в цілому.

Багатьом країнам світу вдалося створити ефективний механізм протидії корупційним проявам. З цією метою, в

України про адміністративні правопорушення (далі - КУпАП) та Кримінального кодексу України (далі - КК України) [5; 6].

Власне зазначений Закон і визначив порядок створення наступних суб'єктів протидії корупційним правопорушенням: Національне агентство з питань запобігання корупції є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику [5].

Державне бюро розслідувань - центральний орган виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції [3].

Національне антикорупційне бюро України, який є державним правоохоронним органом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових [4].

Беззаперечно, що забезпечення ефективного функціонування органів та підрозділів Національної поліції України є одним із головних напрямів антикорупційної політики держави, однак цей процес потребує комплексного застосування не тільки всіх можливих правових важелів протидії, а й створення передумов для їх викорінення, шляхом налагодження системи соціальних гарантій, грошового забезпечення поліцейських, матеріально-технічне забезпечення, пенсійне забезпечення тощо. Саме комплексний підхід до цього питання, може слугувати запорукою успіху у вказаному напрямку.

До основних факторів сприяння існуванню і поширенню корупції, окремі науковці відносять: історичну схильність до сприйняття корупції, низький рівень моральності окремих членів суспільства, перехідний тип економіки країни та політичну нестабільність, яка є сприятливою для незаконного збагачення окремих верств населення тощо [9, с. 9].

Інші науковці припускають, що головними причинами корупції в органах Національної поліції України є неналежне грошове забезпечення працівників, відсутність жорсткого соціально-правового контролю за діяльністю посадових осіб та їх відповідальністю, наявність значних залишків старої командно-адміністративної системи як надмірно великого управлінського апарату, низький рівень освіти та правової культури посадових осіб [8, с. 105].

Аналізуючи реалії сьогодення, можна зробити висновок про те, що наша держава знаходиться на правильному шляху в контексті реформування правоохоронної системи і органів Національної поліції зокрема, однак це є надзвичайно складний і довготривалий процес, а його успішність може гарантуватись різними чинниками, зокрема:

- жорсткою кадровою політикою стосовно кандидатів на службу. Цей процес повинен розпочинатися з моменту формування особової справи на кандидата на службу в підрозділах Національної поліції;

- безкомпромісним професійним відбором з урахуванням психологічних та фізичних якостей майбутнього правоохоронця. Не

повинен зводитись до формальності процес психологічного тестування кандидатів залежно від обраного для служби підрозділу чи напрямку;

- проведенням усебічної спеціальної перевірки кандидатів на службу, членів сім'ї та близьких родичів. З цією метою необхідно скрупульозно перевіряти і детально вивчати зв'язки, спосіб життя кандидата та його близьких родичів, унеможлививши таким чином працевлаштування в органи правопорядку випадкових людей, які ментально налаштовані далеко не на служіння народові;

- відновленням і безальтернативним запровадженням так званих «випробувальних етапів стажування» на посадах із обґрунтованими висновками безпосередніх керівників;

- запровадженням обов'язкової адаптованості й придатності кандидата у фаховому розумінні. Такого стану можна досягти винятково тоді, коли до кандидатів на службу будуть висуватись вимоги щодо їх фахової обізнаності, тобто наявності юридичної освіти та мінімальний військовий вишкіл - служба в ЗСУ, навчання на військовій кафедрі тощо;

- удосконаленням законодавчих положень, які регулюють відносини щодо підвищення рівня соціальних гарантій працівників поліції (*заробітна плата, забезпечення житлом та інші соціальні стандарти*). В цьому напрямку, на часі, заслуговує схвалення запроваджений урядом держави процес лізингового порядку придбання житла та компенсації за винайм житла для працівників поліції, який закріплений постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 р. № 1201.

За таких реалій, можна розраховувати на підняття авторитету служби в органах та підрозділах Національної поліції, адже забезпечення державних гарантій у формі належного рівня соціальної захищеності працівників, безальтернативне застосування справедливих заходів реагування чи покарання до осіб, які їх вчинили - виступатимуть однією із передумов успіху в процесі викорінення корупційних проявів у діяльності правоохоронців.

Список використаних джерел

1. Гуцуляк М. Я. Про найбільш поширені способи вчинення злочинів працівниками національної поліції України / М. Я. Гуцуляк, Н. А. Сьоміна // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія Право. - Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, 2016. - Вип. 2 (14). - С. 206-211.

2. Гуцуляк М. Я. «Параметризація поняття корупції в нормативно-правовій площині: дефініції, ознака та проблеми регламентації» // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право. - Івано-Франківськ: Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького, 2018. - Т. 5 (17). - С. 156-162.

3. Закон України від 12 листопада 2015 року «Про Державне бюро розслідувань» [Текст] // [електронний ресурс] - режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19/print>.

4. Закон України від 14.10.2014 року «Про Національне антикорупційне бюро України» [Текст] // [електронний ресурс] - режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1698-18>.

5. Закону України 14.10.2014 року «Про запобігання корупції» [Текст] // [електронний ресурс] - режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1700-18>.

6. Кримінальний кодекс України [Текст] // [електронний ресурс] - режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/2341-14>.

7. Середюк В.Ю. Про найбільш поширені форми та зміст корупційних проявів у діяльності правоохоронців / В.Ю. Середюк // Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (8 листопада 2019 року) / уклад. О.В. Авраменко, С.С. Гнатюк, І.І. Сидорук. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. - С. 205-206.

8. Шинкаренко, Н. В. Причини виникнення корупції в органах Національної поліції України / Н. В. Шинкаренко // Право і безпека. - 2016. - № 3 (62). - С. 104-107.

9. Яцків І. І. Адміністративно-правові засади протидії корупції в Україні: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2011. - С. 18.

Сірий Микола Іванович, старший науковий співробітник Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

БАЗОВІ ЗАСАДИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В ДЕМОКРАТИЧНІЙ ДЕРЖАВІ

В останні двадцять років антикорупційна проблематика зайняла місце топ-теми як на міжнародному рівні, так і на рівні багатьох національних правових систем. З яскраво окресленою послідовністю напрямок боротьби з корупцією відображається в порядку дня економічних та безпекових міжнародних форумів, у міжнародних конвенційних документах, в заходах практичної міжнародної політики. Цей напрямок утримує одне із центральних місць у інформаційній сфері та в середовищах соціальної активності. Під гаслами боротьби з корупцією проводяться виборчі компанії, формуються владні управлінські стратегії, обирається пріоритетність у законодавчій сфері, реалізуються проекти організаційної трансформації правоохоронної системи та системи правосуддя.

Така надмірна увага до даного соціального ракурсу, як вбачається, стала результатом масштабної ідеологічної кризи в системі соціального управління. Швидкий розвиток сучасних технологій, нові